

EGENVÄRDEN och EGENVEKTORER

En EGENVEKTOR till en $n \times n$ -matris A är en icke-noll vektor $x \neq 0$ så att $Ax = \lambda \cdot x$, λ är skalar (tal). λ kallas EGENVÄRDE till A om det finns icke-trivial lösning x av $Ax = \lambda x$, varje sådant x är en egenvektor till egenvärdet λ .

Ek. $Ax = \lambda x$ kan också skrivas som: $(A - \lambda I)x = 0$
 I - Identitets $n \times n$ matris.

$A - \lambda I$ är inte inverterbar om vi ska söka icke-noll vektor x .
 x är ett egenvärtde $\Leftrightarrow (A - \lambda I)x = 0$ har en icke-triviala
lösning.

Det om λ är ett egenvärdde kallas mängden av alla lösningar
till $(A - \lambda I)x = 0$ för EGENROMMET till egenvärdet λ .
 $(= \text{Nul } (A - \lambda I))$.

$$\rightarrow \left\{ \begin{array}{l} (A - \lambda I)^{-1} \cdot (A - \lambda I) \cdot x = (A - \lambda I)^{-1} \cdot 0 \\ x = 0 \end{array} \right. \quad \text{x måste vara icke-noll vektor } x \neq 0 !!!$$

KARAKTERISTISK EKVATION.

Det λ är ett egenvärdde till A $\Leftrightarrow \det(A - \lambda I) = 0$

$\det(A - \lambda I) = 0$ kallas karakteristisk ekvation.

λ är ett egenvärdde $\Leftrightarrow (A - \lambda I) \cdot x = 0$ har en icke-trivial
lösning $\Leftrightarrow \det(A - \lambda I) = 0$

SATS 5.1.2 Om $v_1, \dots, v_r$ är egenvektorer svarande mot olika egenvärdet
till en $n \times n$ -matris A så är $\{v_1, \dots, v_r\}$ linjärt oberoende.

Sats 5.2.4 Om A och B är LIKNANDE $n \times n$ -matriser och om det finns en invertibel $n \times n$ -matris P så att: kolumner svarar på matris med ~~kolonner~~ n oberoende egenvektorer av A

$$A = PBP^{-1} \quad \text{och}$$

så har A och B samma egenvärden.

$$B = P^{-1}AP$$

Beweis

$$\begin{aligned}\det(A - \lambda I) &= \det(PBP^{-1} - \lambda PP^{-1}) = \det(P(B - \lambda I)P^{-1}) = \\ &= \det P \det(B - \lambda I) \det P^{-1} \\ \det P \det P^{-1} &= \det(PP^{-1}) = \det I = 1 \\ &= \det(B - \lambda I)\end{aligned}$$

Ex Beräkna egenvärde och egenvektorer av $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 2 \end{pmatrix}$

Tal λ och vektor $x = \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} \Rightarrow Ax = \lambda x$

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \lambda \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}$$

$$\begin{cases} x + 2y = \lambda x \\ 3x + 2y = \lambda y \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} (\lambda - 1)x - 2y = 0 \\ -3x + (\lambda - 2)y = 0 \end{cases} \quad (*)$$

Homogen ek. systemet har lösning o.m.m $\det A = 0$

$$\begin{vmatrix} \lambda - 1 & -2 \\ -3 & \lambda - 2 \end{vmatrix} = (\lambda - 1)(\lambda - 2) - 6 = \lambda^2 - 3\lambda - 4 = (\lambda - 4)(\lambda + 1) = 0$$

λ är egenvärde av A o.m.m $\underline{\lambda = 4}$ eller $\underline{\lambda = -1}$

$$\underline{\lambda = 4} \quad \begin{cases} 3x - 2y = 0 \\ -3x + 2y = 0 \end{cases} \Leftrightarrow 3x - 2y = 0$$

$\lambda = 4$ tillhör till egenvärde $\lambda = 4$

$v = \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 \\ 3 \end{pmatrix}$ är icke-noll egenvektor tillhör till $\lambda = 4$ och alla andra vektorer tillhör till $\lambda = 4$ är multiplar av v .

$$\underline{\lambda = -1} \quad \begin{cases} -2x - 2y = 0 \\ -3x - 3y = 0 \end{cases} \Rightarrow x + y = 0$$

$\lambda = -1$ tillhör till egenvärde $\lambda = -1$

$$w = \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \end{pmatrix}$$

Egenvärde och egenvektorer exempel

$$A = \begin{pmatrix} 2 & -4 \\ -1 & -1 \end{pmatrix}$$

$$\det(A - \lambda I) = \det \begin{pmatrix} 2-\lambda & -4 \\ -1 & -1-\lambda \end{pmatrix} = (2-\lambda)(-1-\lambda) - (-4)(-1) = \lambda^2 - \lambda - 6 = 0$$

$$\lambda_{1/2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} = \frac{1 \pm \sqrt{1 - 4 \cdot 1 \cdot (-6)}}{2} = \frac{1 \pm \sqrt{25}}{2} = \frac{1 \pm 5}{2} \quad \begin{matrix} 3 \\ -2 \end{matrix}$$

Egen värde:

$$\boxed{\lambda_1 = 3}$$

$$\boxed{\lambda_2 = -2}$$

$$\underline{\lambda_1 = 3}$$

$$(A - \lambda_1 I)x = 0 \Leftrightarrow (A - 3I)x = 0$$

$$\begin{pmatrix} 2-3 & -4 \\ -1 & -1-3 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix} = 0 \Leftrightarrow \begin{pmatrix} -1 & -4 \\ -1 & -4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix} = 0 \Leftrightarrow \begin{matrix} -x_1 - 4x_2 = 0 \\ -x_1 - 4x_2 = 0 \end{matrix}$$

$$x_1 = -4x_2 \quad \boxed{x_2 = a} \Rightarrow \boxed{x_1 = -4a}$$

Eigen vektor är $\begin{bmatrix} -4 \\ 1 \end{bmatrix}$ spåman av $\begin{bmatrix} -4 \\ 1 \end{bmatrix}$ är en bas av egenrummet till egenvärde $\lambda = 3$

All eigenectors corresponding to $\lambda_1 = 3$ are multiples of $\begin{bmatrix} -4 \\ 1 \end{bmatrix}$ (multipler av vektör)

$$\underline{\lambda_2 = -2}$$

$$\begin{pmatrix} 2-(-2) & -4 \\ -1 & -1-(-2) \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix} = 0 \Leftrightarrow \begin{pmatrix} 4 & -4 \\ -1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix} = 0 \Leftrightarrow \begin{matrix} 4x_1 - 4x_2 = 0 \\ -x_1 + x_2 = 0 \end{matrix}$$

$$\Rightarrow x_1 = x_2 \Rightarrow \boxed{x_1 = t} \Rightarrow \boxed{x_2 = t}$$

Eigen vektor är $\begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}$

Def Om A och B är $n \times n$ -matriser, då A är LIKNADE B om det finns invertebar matris P , så att: $P^{-1}AP = B$, eller $A = PBP^{-1}$.

Sats 5.24. Om $n \times n$ -matriser A och B är liknade, då har de samma KARAKTERISTISKA POLYNOM och samma egenvärden.

REPETITION (2015-02-17)

Ett tal λ kallas EGENVÄRDE av A om det finns icke trivial lösning x av $(A - \lambda I)x = 0$. Varje sådant x är en EGENVEKTÖR till egenvärdet λ .

$\det(A - \lambda I) = 0$ är KARAKTERISTISKEKVATION av A

Om A är $n \times n$ -matris, då $\det(A - \lambda I)$ kallas ~~polynom~~ KARAKTERISTISK POLYNOM av A (of degree n)

④ ~~P är matrisen med kolonne~~ ~~som~~ Kolonner av matris P är n oberoende egenvektorer av A .

Example från måndag ($A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 3 \end{pmatrix}$)

DIAGONALISERING

Def En $n \times n$ -matris A sägs vara DIAGONALISERBAR om det finns en invertibel matris P och en diagonal matris D sådan att

$$A = PDP^{-1}$$

Stato 5.3.5 En $n \times n$ -matris A är diagonalisbar o.m.m. A har n linjärt oberoende egenvektorer.

$A = PDP^{-1}$, där D är en diagonalmatris o.m.m. kolonnerna i P är n linjärt oberoende egenvektorer till A . I så fall är diagonal elementen i D motsvarande egenvärdet till A (i samma ordning som egenvektorerna i P).

Ex Diagonalisera matrisen $A = \begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 1 & 2 & 1 \\ -1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$, vi söker invertibel matris P och diagonal matris $D \Rightarrow A = PDP^{-1}$

steg 1 Beräkna egenvärde av A

$$\det(A - \lambda I) = \det \begin{bmatrix} 2-\lambda & 0 & 0 \\ 1 & 2-\lambda & 1 \\ -1 & 0 & 1-\lambda \end{bmatrix} = (2-\lambda)^2(1-\lambda) = 0$$

Egenvärder: $\lambda_1 = 1$ och $\lambda_2 = 2$

($A - \lambda I$) $x = 0$ (är 3×3 matr $\Rightarrow 3$ vektorer)

steg 2 Beräkna egenvektorer av A

$$(A - \lambda_1 I)x = 0$$

$$\lambda_1 = 1 \quad \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 1 \\ -1 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$\begin{cases} x_1 = 0 \\ x_1 + x_2 + x_3 = 0 \\ -x_1 = 0 \end{cases} \Rightarrow x_2 = -x_3 \quad \begin{cases} x_2 = -1 \\ x_3 = 1 \end{cases}$$

$$v_1 = \begin{bmatrix} 0 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$\lambda_2 = 2 \quad \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \\ -1 & 0 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \quad \begin{array}{l} x_1 + x_3 = 0 \\ -x_1 - x_3 = 0 \end{array} \quad \begin{array}{l} x_1 = -x_3 \\ x_2 = 0 \end{array} \quad \begin{array}{l} a) x_1 = 0 \\ x_2 = 0 \\ x_3 = 1 \end{array} \quad \begin{array}{l} b) x_1 = 0 \\ x_2 = 1 \\ x_3 = 1 \end{array}$$

$$v_3 = \begin{bmatrix} -1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} \quad v_2 = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$$

Steg 3

$$P = \begin{bmatrix} 0 & 0 & -1 \\ -1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Steg 4

$$D = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}$$

Steg 5 $AP = PD$ istället att beräkna P^{-1} , vi kan löda om $AP = PD$ om PD är invertibla.

$$AP = \begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 1 & 2 & 1 \\ -1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & 0 & -1 \\ -1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & -2 \\ -1 & 2 & 0 \\ 1 & 0 & 2 \end{bmatrix}$$

$$PD = \begin{bmatrix} 0 & 0 & -1 \\ -1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & -2 \\ -1 & 2 & 0 \\ 1 & 0 & 2 \end{bmatrix}$$

Sats 5.3.6 Om $n \times n$ -matris A har n olika egenvärden så är A diagonalisbar.

Sats 5.3.7 Låt A vara $n \times n$ matris med p ($p \leq n$) olika egenvärdet $\lambda_1, \dots, \lambda_p$.

a) Dimensionen av egenrummet till egenvärdet λ_k , $1 \leq k \leq p$ är mindre eller lika med ordningen av λ_k som nollställe till det karakteristiska polynomet.

b) A är diagonalisbar om och för varje λ_k är dimensionen av egenrummet till λ_k lika med ordningen av λ_k som nollställe till det karakteristiska polynomet.

c) Om A är diagonalisbar och B_k är en bas för egenrummet till λ_k blir $B_1, \dots, B_p$ en egenvektorsbas i $\mathbb{R}^n$.

REPETITION

Två matriser A och B säges vara SIMILÄRT ekvivalenta (simulär) om det finns en invertibel matris P så att $P^{-1}AP=B$ (då är $A=PBP^{-1}$).
Sats 5.3.5 Låt $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$. Då är A diagonalisbar om det existerar n linjärt oberoende egenvektorer till A .

$A = PDP^{-1}$ med D diagonal omni kolonnerna i P består av de n oberoende egenvektornerna och då består D_{ij} av egenvärdet till motsvarande egenvektor P_j i kolonne j i P .

Sats 5.3.6. Om $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ så är den diagonalisbar om den har n distinkta egenvärden.

Sats 5.3.7 Om egenvärdena ej är distinkta

dåt $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ med p distinkta egenvärden $\lambda_1, \dots, \lambda_p$

a) För $k=1, \dots, p$ så är egenvärdet till λ_k mindre eller lika med multipliciteten för λ_k .

b) A är diagonalisbar om summan av dimensionen på egenvärdet för de olika egenvärdena är n . Detta händer om:

• för de olika egenvärdena är n . Detta händer om:

1) Den karakteristiska ekv. har n linjära faktorer
 2) Dimensionen av λ_k :s egenrum är lika med λ_k :s multiplicitet

c) Om A är diagonalisbar och B_k är en bas för egenrummet till λ_k så är $B_1 \cup B_2 \cup \dots \cup B_p$ en egenbas för $\mathbb{R}^n$.

BASBYTEN

Baser i ett n -dimensionellt linjärt rum V

Autag att vi har två olika baser $B = \{b_1, b_2, \dots, b_n\}$ och $C = \{c_1, \dots, c_n\}$ till ett linjärt rum V .

Om $x \in V$ så kan vi definiera koordinattransformationerna med avseende på de båda baserna $x \rightarrow [x]_B$ och $x \rightarrow [x]_C$

Fråga: Hur relaterar vi de olika basvektorerna till varandra?

Svar: Vi vill hitta en linjär avbildning $T: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^n$ så att

$$T([x]_B) = [x]_C \text{ för alla } x \in V$$

Sats 4.7.15 (Basbyte)

Låt $B = \{b_1, \dots, b_n\}$ och $C = \{c_1, \dots, c_n\}$ vara baser för ett linjärt rum V .

Då existerar en unik matris $P_{C \leftarrow B}$ så att: $[x]_C = P_{C \leftarrow B} [x]_B$

Denna matrisen ges av: $P = \begin{bmatrix} [b_1]_C & [b_2]_C & \dots & [b_n]_C \end{bmatrix}$,

dvs. kolonnerna i P ges av basvektorerna b_i i C -koordinater.

Det gäller naturligtvis att $(P_{C \leftarrow B})^{-1} = P_{B \leftarrow C}$

Basbyte i $\mathbb{R}^n$

Om $V = \mathbb{R}^n$ så gäller att: $[c_1 \dots c_n | b_1 \dots b_n] \sim [I_{C \leftarrow B} | P]$ och

$$[b_1 \dots b_n | c_1 \dots c_n] \sim [I_{B \leftarrow C} | P]$$

Ex
Låt $b_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ -3 \end{bmatrix}$, $b_2 = \begin{bmatrix} -2 \\ 4 \end{bmatrix}$, $c_1 = \begin{bmatrix} -7 \\ 9 \end{bmatrix}$, $c_2 = \begin{bmatrix} -5 \\ 7 \end{bmatrix}$ och $B = \{b_1, b_2\}$ och $C = \{c_1, c_2\}$

är baser i $\mathbb{R}^2$. Vi söker $P_{B \leftarrow C}$ och $P_{C \leftarrow B}$.

$P_{B \leftarrow C}$: rad reducerat följande matris:

$$\begin{bmatrix} b_1 & b_2 | c_1 & c_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & -2 & -7 & -5 \\ -3 & 4 & 9 & 7 \end{bmatrix} \sim \begin{bmatrix} 1 & -2 & -7 & -5 \\ 0 & -2 & -12 & -8 \end{bmatrix} \sim \begin{bmatrix} 1 & 0 & 5 & 3 \\ 0 & 1 & 6 & 4 \end{bmatrix}$$

$$P_{B \leftarrow C} = \begin{bmatrix} 5 & 3 \\ 6 & 4 \end{bmatrix}$$

$$P_{C \leftarrow B} = P_{B \leftarrow C}^{-1} \Leftrightarrow P_{C \leftarrow B} = \begin{bmatrix} 5 & 3 \\ 6 & 4 \end{bmatrix}^{-1} = \frac{1}{5 \cdot 4 - 3 \cdot 6} \begin{bmatrix} 4 & -3 \\ -6 & 5 \end{bmatrix} = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 4 & -3 \\ -6 & 5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 & -3/2 \\ -3 & 5/2 \end{bmatrix}$$

$$P_{C \leftarrow B} = \begin{bmatrix} 2 & -3/2 \\ -3 & 5/2 \end{bmatrix}$$

Examples

① Låt $A = \begin{bmatrix} 2 & 2 & 1 \\ 4 & 1 & 0 \end{bmatrix}$, är vektorer $\varrho_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$ och $\varrho_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ -4 \\ 6 \end{bmatrix} \in \text{Nul } A$.

Svar: $\text{Nul } A = \{x : x \in \mathbb{R}^n \text{ och } Ax = 0\}$

$$A \cdot \varrho_1 = \begin{bmatrix} 2 & 2 & 1 \\ 4 & 1 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2+2+0 \\ 4+1+0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 4 \\ 5 \end{bmatrix} \quad \varrho_1 \notin \text{Nul } A$$

$$A \cdot \varrho_2 = \begin{bmatrix} 2 & 2 & 1 \\ 4 & 1 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ -4 \\ 6 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2-8+6 \\ 4-4+0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix} \quad \varrho_2 \in \text{Nul } A$$

② Är vektorer $\left\{ \begin{bmatrix} 3 \\ 0 \\ -6 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -4 \\ 1 \\ 7 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -2 \\ 1 \\ 5 \end{bmatrix} \right\}$ bas av $\mathbb{R}^3$?

Svar

$\begin{bmatrix} 3 & -4 & -2 \\ 0 & 1 & 1 \\ -6 & 9 & 5 \end{bmatrix}$	rad reducerad	$\begin{bmatrix} 3 & -4 & -2 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & -1 & 1 \end{bmatrix}$	trappsteg form
--	---------------	--	----------------

$$\sim \begin{bmatrix} 3 & -4 & -2 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & -1 & 1 \end{bmatrix} \sim \begin{bmatrix} 3 & -4 & -2 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

3 pivotelementer $\Rightarrow$ matris är inverterbar $\Rightarrow$ vektorer är bas av $\mathbb{R}^3$

③ Bas av Row radrum, kolumnrum och Nulrum, rank A

Row A	Col A	Nul A
-------	-------	-------

$$A = \begin{bmatrix} -2 & -5 & 8 & 0 & -17 \\ 1 & 3 & -5 & 1 & 5 \\ 3 & 11 & -19 & 7 & 1 \\ 1 & 7 & -13 & 5 & -3 \end{bmatrix}$$

• steget Reducera A till trappsteg form:

$$A \sim B = \begin{bmatrix} 1 & 3 & -5 & 1 & 5 \\ 0 & 1 & -2 & 2 & -7 \\ 0 & 0 & 0 & -4 & 20 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

Sats $\Rightarrow$ Om B är i trappsteg form röre noll ~~utan~~ rader av B formar en bas av radrummet av A (och B också)

Första 3 rader är bas av Row A

$$\text{Row A} = \left\{ (1, 3, -5, 1, 5), (0, 1, -2, 2, -7), (0, 0, 0, -4, 20) \right\}$$

Steg 2 Pivot el. över B är i kolonner 1, 2 och 4 $\Rightarrow$

$$\text{Col } A = \left\{ \begin{bmatrix} -2 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -5 \\ 2 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \\ 7 \end{bmatrix} \right\}$$

Steg 3 $\text{Nul } A \Rightarrow Ax=0$,

Vi ska reducera A till reducerad trappsteg form

$$\left[\begin{array}{ccccc} 1 & 3 & -5 & 1 & 5 \\ 0 & 1 & -2 & 2 & 7 \\ 0 & 0 & 0 & -4 & 20 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right] \sim \left[\begin{array}{ccccc} 1 & 3 & -5 & 1 & 5 \\ 0 & 1 & -2 & 2 & 7 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & -5 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right] \sim \left[\begin{array}{ccccc} 1 & 3 & -5 & 0 & 10 \\ 0 & 1 & -2 & 0 & 3 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & -5 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right] \sim \left[\begin{array}{ccccc} 1 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & -2 & 0 & 3 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & -5 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right]$$

$$x_1 = -x_5 - x_5$$

$$x_2 = 2x_3 - 3x_5$$

$$x_3 = \text{fria}$$

$$x_4 = 5x_5$$

$$x_5 = \text{fria}$$

$$Bx = 0 \Leftrightarrow x = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \\ x_5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -x_3 - x_5 \\ 2x_3 - 3x_5 \\ x_3 \\ 5x_5 \\ x_5 \end{bmatrix} = x_3 \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} + x_5 \begin{bmatrix} -1 \\ -3 \\ 0 \\ 5 \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$\text{Nul } A = \left\{ \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -1 \\ -3 \\ 0 \\ 5 \\ 1 \end{bmatrix} \right\}$$

Steg 5 $\text{rank } A = \dim \text{Col } A = \dim \text{Row } A =$
 $= \# \text{ of pivots of } A$

rank $A = 3$

$$\textcircled{q} \quad A^{-1} = ? \quad A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 0 \\ 0 & 3 & 6 \\ 2 & 5 & -5 \end{bmatrix}$$

Rad reducerad matris $[A | I]$

$$\left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 2 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 3 & 6 & 0 & 1 & 0 \\ 2 & 5 & -5 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right] \sim \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 2 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 3 & 6 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & -5 & -2 & 0 & 1 \end{array} \right] \sim \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 2 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 2 & 0 & 1/3 & 0 \\ 0 & 1 & -5 & -2 & 0 & 1 \end{array} \right] \sim$$

$$\sim \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 2 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 2 & 0 & 1/3 & 0 \\ 0 & 0 & -7 & -2 & -1/3 & 1 \end{array} \right] \sim \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 2 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 2 & 0 & 1/3 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 4/7 & 1/21 & -1/7 \end{array} \right] \sim \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 2 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & -4/7 & 5/21 & 4/7 \\ 0 & 0 & 1 & 2/7 & 1/21 & -1/7 \end{array} \right]$$

$\underbrace{\quad}_{A^{-1}}$

$$\sim \left[\begin{array}{ccc|ccc} 1 & 0 & 0 & 15/7 & -10/21 & -4/7 \\ 0 & 1 & 0 & -4/7 & 5/21 & 2/7 \\ 0 & 0 & 1 & 2/7 & 1/21 & -1/7 \end{array} \right]$$

Ex 5) Varför är A diagonalisbar?

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 2 & 6 & 0 \\ 3 & 2 & 1 \end{bmatrix}$$

Sedan A har 3 egenvärder $\lambda_1 =$, $\lambda_2 =$, $\lambda_3 =$ och egenvektorer som motsvarar egenvärden är linjärt oberoende, A har 3 linjärt oberoende egenvektorer och är därför diagonalisbar.

Ex 6) $A = \begin{bmatrix} 6 & 3 & -8 \\ 0 & -2 & 0 \\ 1 & 0 & -3 \end{bmatrix}$ är inte diagonalisbar. Visa!

Steg 1 $\det(A - \lambda I) = \det \begin{bmatrix} 6-\lambda & 3 & -8 \\ 0 & -2-\lambda & 0 \\ 1 & 0 & -3-\lambda \end{bmatrix} = \det \begin{bmatrix} \cancel{\lambda-6} & -3 & 8 \\ 0 & \cancel{\lambda+2} & 0 \\ -1 & 0 & \cancel{\lambda+3} \end{bmatrix} =$

andrasrad: $= -0 \begin{vmatrix} -3 & 8 \\ 0 & \lambda+3 \end{vmatrix} + (\lambda+2) \begin{vmatrix} \cancel{\lambda-6} & 8 \\ -1 & \cancel{\lambda+3} \end{vmatrix} - 0 \begin{vmatrix} \cancel{\lambda-6} & -3 \\ -1 & 0 \end{vmatrix} =$
 $= (\lambda+2)((\lambda-6)(\lambda+5) - 8(-1)) =$
 $= (\lambda+2)(\lambda^2 - 3\lambda - 10)$
 $= (\lambda+2)(\lambda+2)(\lambda-5)$
 $= (\lambda+2)^2(\lambda-5)$

Egenvärder: $\lambda_1 = -2$ och $\lambda_2 = 5$

Steg 2 $(A - \lambda I)x = 0$

$$\lambda_1 = -2 \quad \begin{pmatrix} -8 & -3 & 8 \\ 0 & 0 & 0 \\ -1 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

$$\Rightarrow \begin{array}{rcl} x_1 - x_3 & = 0 \\ x_2 & = 0 \end{array} \Rightarrow x_1 = x_3$$

$$U_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$\lambda_2 = 5 \quad \begin{pmatrix} -1 & -3 & 8 \\ 0 & 2 & 0 \\ -1 & 0 & 8 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 0 & -8 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

$$\Rightarrow \begin{array}{rcl} x_1 - 8x_3 & = 0 \\ x_2 & = 0 \end{array} \Rightarrow x_1 = 8x_3 \quad x_3 = 1 \Rightarrow x_1 = 8 \quad U_2 = \begin{bmatrix} 8 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

Det finns bara 2 linjära oberoende egenvektorer av A , men $\mathbb{R}^3$ måste ha 3 vektorer $\Rightarrow$ det finns inte egenvärden för $A \Rightarrow A$ är inte diagonalisbar.

⑦ Hitta en ekv. som gäller för sådan att följande matris motsvarar en lösbart (konsistent) systemet av linjära ekv.

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 2 & 2 \\ 2 & 3 & 0 & h \\ 1 & 0 & 6 & k \end{array} \right]$$

Svar Rad reducerad:

$$\left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 2 & 2 \\ 2 & 3 & 0 & h \\ 1 & 0 & 6 & k \end{array} \right] \sim \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 2 & 2 \\ 0 & 1 & -4 & h-4 \\ 0 & -1 & 4 & k-2 \end{array} \right] \sim \left[\begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 2 & 2 \\ 0 & 1 & -4 & h-4 \\ 0 & 0 & 0 & k-2 + (h-4) \end{array} \right]$$

Lösbart systemet $\Rightarrow k-2 + (h-4) = 0$

$$\Leftrightarrow k-2 + h-4 = 0$$

$$\Leftrightarrow k+h-6 = 0$$

⑧ $A = \begin{bmatrix} 2 & 2 & -1 \\ 3 & 8 & 2 \\ 1 & 2 & -2 \end{bmatrix}$ $\det A = ?$

rad 2 pga 0

$$\det A = -1 \begin{vmatrix} 2 & -1 \\ 2 & -2 \end{vmatrix} + 0 \begin{vmatrix} 2 & -1 \\ 3 & -2 \end{vmatrix} - 2 \begin{vmatrix} 2 & 2 \\ 3 & 2 \end{vmatrix}$$

$$= - (4+2) - 2(4-6) = 2+4 = 6$$

⑨ Volyms av parallelepiped bildad av vektorer

$$v_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \end{bmatrix} \quad v_2 = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 2 \end{bmatrix} \quad v_3 = \begin{bmatrix} -1 \\ -1 \\ 3 \end{bmatrix}$$

Svar Hitta determinat av matrisen med kolonner v_1, v_2, v_3

$$\det \begin{bmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 2 & 1 & -1 \\ 1 & 2 & 3 \end{bmatrix} = 1 \begin{vmatrix} 1 & -1 \\ 2 & 3 \end{vmatrix} - 0 \begin{vmatrix} 2 & -1 \\ 1 & 3 \end{vmatrix} + (-1) \begin{vmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 2 \end{vmatrix}$$

$$= 5 - 3 = 2$$